

ливые», и, что очень важно, на них отсутствуют специальные знаки («крыжи»), свидетельствующие о переносе данных из этих книг на другие или «пунктировке» с другими записями. Нам удалось подготовить перевод одного фолио из станиц книги Prato, AS, D. 824, с. 3 V—4 R. Возможно, это поможет нам понять назначение книг «RICORDANZE» в бухгалтерской системе компаний и предприятий Франческо Датини. Некоторые записи не совсем четкие.

Записи на фолио фрагментарные, зачастую не связаны между собой. Однако их анализ позволит ответить на вопрос, чем служила книга «RICORDANZE» для бухгалтеров Датини. Переводы текста и фотографии счетов нами переданы нашим британским коллегам. Это свидетельствует о том, что в подобных исследованиях нет места конкуренции, только поиск истины.

В дальнейшем нами планируется изучение имеющихся в архиве Датини книг «RICORDANZE», поиск их связи с «Мемориалом» и записями в других книгах. И, что не менее важно, воссоздание систем учетных книг Датини в различных его компаниях. Это поможет восстановить историческую истину формирования нашей профессии.

Овсюк Н. В.,

*канд. педагог. наук, доцент кафедры «Бухгалтерського обліку»
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ*

РОЗРАХУНКИ ЗА ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ ЯК ОБ'ЄКТ ОБЛІКУ

В сучасних умовах розвитку економіки, вступу України до Світової організації торгівлі та адаптації бухгалтерського обліку України до законодавства Європейського Союзу наразі є потреба впровадження нового облікового механізму оплати праці відповідно останніх законодавчих змін.

Необхідність таких змін обумовлюється значимістю цієї проблеми для розвитку економіки, адже витрати на оплату праці посідають третє місце після матеріальних та операційних витрат. Ефективність виробництва залежить від раціонального використання трудових ресурсів, збільшення рівня продуктивності праці та оптимізації його оплати, а це викликає потребу у створенні ефективної системи мотивації, організації обліку та аналізу розрахунків за виплатами працівникам, що неможливо без реформу-

вання господарського механізму в Україні, як складової частини загальноєвропейської економіки.

Таким чином, актуальність досліджень з питань організації, бухгалтерського обліку та аналізу розрахунків за виплатами працівникам в сучасних умовах господарювання є очевидною.

Значний вклад в галузі обліку, аналізу праці та її оплати зробили вчені М.Т. Білуха, Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, О.В. Лишненко, Є.В. Мних, П.Т. Саблук, В.К. Савчук, А.М. Сопко та ін.

У зазначених дослідженнях учені-економісти переконані, що вдосконалення системи організації, бухгалтерського обліку, зокрема проблеми мотивації трудової діяльності, має не тільки теоретичне, але й важливе практичне значення, оскільки від ефективної системи мотивації залежать результати діяльності підприємства, а заробітній платі належить головна роль у мотиваційному механізмі.

Разом з тим, розробка сучасних мотиваційних механізмів з урахуванням внеску кожного працівника в кінцевий результат праці, регулювання бухгалтерського обліку та його розвиток для поліпшення інформаційного забезпечення управління трудовими ресурсами, аналіз розрахунків за виплатами працівникам тощо відносяться до недостатньо вирішених питань, які потребують подальшого дослідження.

Метою публікації є визначення шляхів вдосконалення організації, бухгалтерського обліку розрахунків за виплатами працівникам, вивчення основних напрямків, за якими здійснюється аналіз оплати праці, розробка відповідних рекомендації та окреслення перспектив подальшого дослідження.

Система організації бухгалтерського обліку та аналізу розрахунків за виплатами працівникам поки знаходиться на етапі розвитку, є недосконалою, а заробітна плата втратила відтворювальну функцію, що обумовлює потребу у створенні механізму на загальнодержавному рівні відтворення трудового потенціалу. В умовах сьогодення слід застосовувати організаційно-економічні механізми регулювання оплати праці, які базуються на міжнародних стандартах методології облікового процесу, що певною мірою вирішує проблему формування достовірних даних з обліку розрахунків з оплати праці, підвищує стимулюючу функцію оплати праці, спрямовану на підвищення ефективності роботи персоналу та продуктивності праці, що забезпечить більш ефективне функціонування підприємств, своєчасне прийняття актуальних рішень у момент виникнення проблем виробничого характеру.

Організаційно-економічні механізми регулювання оплати праці, бухгалтерського обліку за виплатами працівникам повинні забезпечити:

- правильне нарахування оплати праці і відображення її на відповідних бухгалтерських рахунках;
- здійснення відрахувань і утримань із заробітної плати відповідно діючого законодавства;
- своєчасний і повний розрахунок із працівниками по заробітній платі;
- контроль за динамікою зростання або зменшення фонду оплати праці.

В аналізі оплати праці слід виділити такі напрями досліджень:

- аналіз організації праці;
- аналіз складу і структури фонду оплати праці;
- аналіз середньої заробітної плати;
- резерви підвищення мотивації оплати праці.

Результати досліджень виявили існуючі недоліки, до яких відносяться: низький рівень заробітної плати, зрівнялівка в оплаті праці фахівців та інших категорій робітників, незначна зацікавленість у підвищенні власної кваліфікації внаслідок незначної різниці між окладами робітників різної кваліфікації, невідповідно низька роль премій та інших заохочень.

Для забезпечення вдосконалення бухгалтерського обліку розрахунків за виплатами працівникам слід здійснити відповідні заходи, а саме:

- оптимізація системи мотивації оплати праці на підставі вартісної концепції (формування і регулювання заробітної плати на основі обліку витрат робочої сили);
- зменшення податкового навантаження на фонд оплати праці, що забезпечить легалізацію бізнесу;
- формування резерву на виплату відпусток працівникам з метою рівномірного розподілу затрат за звітний період;
- аналіз ефективності обраної системи оплати праці на підприємстві для визначення економічного зв'язку між фондом оплати праці, обсягом виробництва продукції та продуктивністю праці і прийняття відповідних управлінських рішень.

Подальші дослідження вказаних питань повинні бути спрямовані на досягнення результату гармонізації доходів працівників з ефективністю виробничої діяльності і продуктивністю праці, що сприятиме розв'язанню багатьох соціально-економічних проблем у нашій державі.